

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ (ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Λοίμωξη από τον ιό του Δυτικού Νείλου (*WEST NILE VIRUS*)

Συχνά Ερωτήματα

Τι είναι η λοίμωξη από ιό του Δυτικού Νείλου;

Η λοίμωξη από τον ιό του Δυτικού Νείλου (West Nile virus, WNV) είναι νόσημα που μεταδίδεται κυρίως από τσίμπημα κουνουπιού, και προσβάλλει ζώα (άγρια πτηνά, άλογα) και τον άνθρωπο.

Πώς μεταδίδεται η λοίμωξη από ιό του Δυτικού Νείλου;

- **Μολυσμένα κουνούπια:** Ο κύριος τρόπος μετάδοσης είναι μέσω τσίμπηματος μολυσμένου κουνουπιού (συνήθως το κοινό κουνούπι). Τα κουνούπια μολύνονται από άρρωστα πτηνά.
- **Μεταγίσεις, μεταμοσχεύσεις.** Σε πολύ μικρό αριθμό περιπτώσεων έχει αναφερθεί μετάδοση του ιού από μεταμόσχευση οργάνου, μετάγγιση αίματος και σπάνια από την μητέρα στο έμβρυο (συγγενής λοίμωξη).
- **Ο ιός δεν μεταδίδεται από άτομο σε άτομο.** Δεν μεταδίδεται μέσω της συνήθους κοινωνικής (π.χ. άγγιγμα, φιλή), σεξουαλικής ή άλλης επαφής.

Ποια είναι τα συμπτώματα της λοίμωξης από ιό του Δυτικού Νείλου;

Το 80% των ατόμων που μολύνονται παραμένουν ασυμπτωματικοί, το 20% εμφανίζουν ήπια νόσο, ενώ λιγότεροι από 1 στα 100 ασθενείς (<1%) εμφανίζουν σοβαρή κλινική νόσο που προσβάλλει το κεντρικό νευρικό σύστημα.

- **Ασυμπτωματική λοίμωξη:** Το 80% (4 στα 5) των ατόμων που μολύνονται δεν εκδηλώνουν κανένα σύμπτωμα.
- **Ήπια νόσος:** Υπολογίζεται ότι περίπου 20% αυτών που μολύνονται με τον ιό αναπτύσσουν ήπια συμπτωματολογία, όπως πυρετό, πονοκέφαλο, αδυναμία, πόνους στους μυς και τις αρθρώσεις, εμέτους και μερικές φορές δερματικά εξανθήματα (στον κορμό) και διόγκωση των λεμφαδένων. Τα συμπτώματα φεύγουν σε 4-7 ημέρες χωρίς να αφήσουν κατάλοιπα.
- **Σοβαρή μορφή νόσου:** Λιγότερα από 1 στα 100 άτομα (κυρίως άτομα μεγαλύτερης ηλικίας) αναπτύσσουν τη σοβαρή μορφή της νόσου (εγκεφαλίτιδα/μηνιγγίτιδα). Τα συμπτώματα της σοβαρής νόσου περιλαμβάνουν πονοκέφαλο, υψηλό πυρετό, δυσκαμψία αυχένα, απάθεια, αποπροσανατολισμό, κώμα, τρόμος, σπασμούς, μυϊκή αδυναμία και παράλυση.

Έκδοση 9/8/10

Πόσο σύντομα εμφανίζονται τα συμπτώματα;

Μετά το τσίμπημα του κουνουπιού μεσολαβούν συνήθως 2-14 ημέρες (χρόνος επώασης) μέχρι την εμφάνιση των συμπτωμάτων.

Πόσο διαρκούν τα συμπτώματα από τον ιό του Δυτικού Νείλου;

Συνήθως διαρκούν μερικές μέρες, αν και μερικές φορές η διάρκεια είναι μεγαλύτερη. Τα συμπτώματα της σοβαρής μορφής της νόσου (εγκεφαλίτιδα/μηνιγγίτιδα) μπορεί να διαρκέσουν μερικές εβδομάδες.

Πώς θεραπεύεται η λοίμωξη από τον ιό του Δυτικού Νείλου;

Δεν υπάρχει ειδική θεραπεία για τη λοίμωξη από τον ιό του Δυτικού Νείλου. Στις ηπιότερες περιπτώσεις ο πυρετός και τα άλλα συμπτώματα περνούν μόνα τους, ενώ στα πιο σοβαρά περιστατικά που χρειάζεται να νοσηλευτούν χορηγείται υποστηρικτική θεραπεία (χορήγηση ενδοφλέβιων υγρών, πιθανή εισαγωγή σε μονάδα εντατικής θεραπείας για μηχανική αναπνευστική υποστήριξη κλπ).

Υπάρχει εμβόλιο για τον ιό του Δυτικού Νείλου;

Δεν υπάρχει προς το παρόν διαθέσιμο εμβόλιο έναντι του ιού.

Γιατί λέγεται ιός του Δυτικού Νείλου;

Ονομάστηκε έτσι, γιατί αναγνωρίστηκε για πρώτη φορά στην επαρχία του Δυτικού Νείλου στην Ουγκάντα το 1937.

Σε ποιες χώρες υπάρχουν κρούσματα του Δυτικού Νείλου;

Κρούσματα και επιδημίες λοίμωξης από τον ιό του Δυτικού Νείλου σε ανθρώπους και ζώα έχουν εκδηλωθεί στην Αφρική, την Ασία, τη Μ. Ανατολή (Ισραήλ), την Ευρώπη, την Αυστραλία, ενώ το 1999 αναγνωρίστηκε για πρώτη φορά στις ΗΠΑ, όπου μέχρι και σήμερα έχει καταγραφεί μεγάλος αριθμός κρουσμάτων και η νόσος πλέον ενδημεί.

Από το 1996, μετά την πρώτη μεγάλη επιδημία στη Ρουμανία, έχουν αναφερθεί σποραδικά κρούσματα σε ανθρώπους σε διάφορες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ρουμανία, Ιταλία, Ουγγαρία, Τσεχία, Πορτογαλία, Γαλλία και Ισπανία). Σημειώνεται ότι στη Ρουμανία εμφανίζονται κρούσματα σε ανθρώπους σε ετήσια βάση. Το 2009 εμφανίστηκαν σποραδικά κρούσματα στην Ιταλία και εφέτος (2010) στην Πορτογαλία. Εξάλλου σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες εμφανίζονται περιστασιακά κρούσματα σε άλογα και άγρια πτηνά και διαπιστώνεται η μόλυνση των κουνουπιών.

Υπάρχει πιθανότητα να μολυνθώ αν κάνω μετάγγιση αίματος ή μεταμόσχευση;

Παρότι υπάρχουν κάποιες μεμονωμένες αναφορές για μετάδοση του ιού με αυτό τον τρόπο, θεωρείται πολύ σπάνιος τρόπος μετάδοσης.

Τι μπορώ να κάνω για να αποφύγω τη μόλυνση;

- **Να αποφεύγω τα τσιμπήματα των κουνουπιών**
  - **Χρήση εντομοαπωθητικών στο ακάλυπτο δέρμα και πάνω από τα ρούχα.** Χρησιμοποιούνται δραστικές ουσίες, μεταξύ των οποίων το DEET (N,N διεθυλο-μετα-τολουαμίδη), ικαριδίνη ή πικαριδίνη (Picaridin (KBR 3023)) και φυσικές ουσίες όπως αιθέρια έλαια ευκαλύπτου (που όμως έχουν σχετικά μειωμένη εντομοαπωθητική δράση). Ο χρόνος δράσης των εντομοαπωθητικών ουσιών κυμαίνεται από 1 έως 4-5 ώρες. Για τα εντομοαπωθητικά που περιέχουν DEET προτιμώνται τα σκευάσματα με συγκέντρωση 30-50% για τους ενήλικες και 10-30% για τα παιδιά. Δεν υπάρχει αντένδειξη για τη χρήση σε εγκύους και θηλάζουσες μητέρες, ενώ δεν συστήνεται η χρήση τους στα βρέφη μέχρι 2 μηνών. Τα εντομοαπωθητικά προϊόντα πρέπει να επαλείφονται μετά τα αντιηλιακά, και δεν πρέπει να έρχονται σε επαφή με το στόμα, τα μάτια και το βλεννογόνο της μύτης. Σε όλες τις περιπτώσεις, *πρέπει να ακολουθούνται οι οδηγίες του κατασκευαστή.*
  - **Χρήση εντομοκτόνων στον αέρα.** Περιέχουν πυρεθρινοειδή (π.χ. περμεθρίνη), ουσίες που προσβάλλουν το νευρικό σύστημα των εντόμων και τα αποπροσανατολίζουν. Κυκλοφορούν στο εμπόριο στις εξής μορφές: αερόλυμα (αεροζόλ), ταμπλέτες, εξατμιζόμενο διάλυμα, σπιράλ («φιδάκια») κλπ. Πρέπει να τηρούνται οι οδηγίες του κατασκευαστή. Δεν πρέπει να εφαρμόζονται στο δέρμα.
  - **Προσοχή κατά τις σημαντικότερες ώρες έκθεσης στα τσιμπήματα.** Τα περισσότερα είδη κουνουπιών που μεταφέρουν τον ιό τσιμπούν από το σούρουπο μέχρι το χάραμα.
  - **Χρήση κατάλληλων ενδυμάτων.** Ρούχα που καλύπτουν όσο περισσότερο γίνεται το σώμα (μακριά μανίκια και παντελόνια). Πιο αποτελεσματικά είναι τα ανοιχτόχρωμα και φαρδιά ρούχα.
  - **Συχνά λουτρά καθαριότητας** για την απομάκρυνση του ιδρώτα.
- **Να αποφεύγω τα κουνούπια στο σπίτι**
  - **Αντικουνουπικά πλέγματα** (σίτες που εμποδίζουν την διόδο κουνουπιών) στα ανοίγματα του σπιτιού (π.χ. παράθυρα, φεγγίτες, αεραγωγοί τζακιού) και περιοδικός έλεγχος και συντήρησή τους.
  - **Χρήση κουνουπιέρας** σε περιοχές με μεγάλη πυκνότητα κουνουπιών ή σε περιπτώσεις που αντενδείκνεται η χρήση άλλων προστατευτικών μέσων (όπως χρήση εντομοαπωθητικών σε βρέφη <2μηνών). Είναι πιο αποτελεσματικές, όταν είναι εμβαπτισμένες σε εντομοαπωθητικό.
  - **Απομάκρυνση του στάσιμου νερού** από λεκάνες, βάζα, γλάστρες, παλιά λάστιχα, υδροροές και άλλα μέρη του κήπου, ώστε να μην έχουν πρόσβαση τα κουνούπια σε λιμνάζοντα νερά που αποτελούν σημεία εναπόθεσης των αυγών τους. Σημειώνεται ότι ακόμα και το έδαφος που παραμένει για μεγάλα διαστήματα υγρό μπορεί να αποτελέσει σημείο εναπόθεσης αυγών.
  - **Χρήση ανεμιστήρων ή κλιματιστικών.** Ο δροσερός αέρας μειώνει τη δραστηριότητά των κουνουπιών, αλλά δεν τα σκοτώνει. Η χρήση ανεμιστήρων (ιδίως οροφής) δυσχεραίνει την προσέγγιση των εντόμων.
  - **Καλό κούρεμα γρασιδιού, θάμνων, φυλλωσιών** (σημεία που βρίσκουν καταφύγιο ενήλικα κουνούπια).
  - **Χρήση λαμπτήρων κίτρινου χρώματος** για το φωτισμό εξωτερικών χώρων (προσελκύουν λιγότερο τα κουνούπια).